

Veřejné zakázky

Ukončení zadávacího řízení, následné postupy

Ondřej Chmela, advokát, Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
2022

Metoda Design & Build – příklad nepochopení principu

„Hrůza, ostuda, špatný vtíp. I mnohem horší výrazy padají od těch, kteří viděli návrh opravy Letního stadionu v Pardubicích. Vítězná firma šla v limitech na dřev a na projektu je to vidět. Politici o spuštění stavby za 400 milionů budou hlasovat 4. března.“

Zdroj: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/stadion-fotbal-facr-pardubice-stavba-fk-pardubice.A210210_593674_pardubice-zpravy_skn

Aktuality z VZ

Praha dá do opravy tržnice v příštích letech dvě až tři miliardy korun

Tendr na opravu vypsal město loni v dubnu a v říjnu jej zrušilo. Zveřejněn byl chybný výkaz výměr či technických parametrů. To způsobilo, že projektantům v jejich projektech vycházely při výpočtech chybné údaje. Některé položky, které byly v projektu vyžadovány, pak nebyly do výkazu výměr ani včleněny. Kvůli následnému posunu lhůty pro podání nabídek, tak nakonec ve formuláři veřejné zakázky a v její elektronické podobě byly rozdílné lhůty. Zadávací podmínky se tak staly rozpornými.

Aktuality z VZ

Nákup autobusů Dopravní společností Ústeckého kraje

Další dějství v příběhu plném zvrátů přineslo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Ten zrušil předchozí rozsudek brněnského krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Pro společnost to znamená komplikaci, protože rozsudek krajského soudu dával za pravdu jeho argumentaci.

Dopravní společnost Ústeckého kraje vypsala veřejnou zakázku na dodávku autobusů v JŘBU, protože v předchozím zadávacím řízení **neobdržela žádnou nabídku**. ÚOHS však konstatoval, že nepředložení nabídek bylo **způsobeno nezákonným postupem zadavatele**. Z tohoto důvodu ÚOHS zakázal plnění rámcové dohody a uložil zadavateli povinnost náhrady nákladů řízení. Po podání rozkladů zůžil předseda ÚOHS okruh **bezdůvodných překážek hospodářské soutěže**, jichž se měl zadavatel dopustit, na jedinou – požadavek **na minimální objem palivových nádrží 300 litrů**.

Požadavek na nádrž o objemu 300 litrů NSS **přímo označil za bezdůvodnou překážku hospodářské soutěže**. NSS odmítl, že se jedná o jednoduchou překážku v nízké cenové hodnotě. Krajský soud se měl touto podmínkou zabývat v celé její komplexnosti. Sám zadavatel tento svůj požadavek odůvodňoval nutností většího dojezdu autobusu bez potřeby tankování.

„Bez vztažení parametru objemu nádrže k parametru spotřeby vozidla přitom nelze na konkrétní dojezd autobusu nijak usuzovat. Je totiž výsledkem triviální matematické operace, že autobus s mírně menší velikostí nádrže, avšak dostatečně nižší spotřebou paliva může dosáhnout delší dojezdové vzdálenosti než autobus s nádrží sice větší, avšak současně vyšší spotřebou paliva. Parametr velikosti nádrže tak sám o sobě konkrétní dojezd vozidla negarantuje“, uvedl ve svém zdůvodnění NSS.

Podávání nabídek

Nabídky se podávají **písemně** a s účinností od 18. října 2018 výlučně **v elektronické podobě** prostřednictvím zadavatelem stanoveného elektronického nástroje.

Dříve zejména v listinné podobě vždy v řádně uzavřené obálce označené názvem veřejné zakázky

Každý účastník smí podat pouze **jednu nabídku** – ten kdo podá nabídku, nesmí být současně osobou, jejímž prostřednictvím jiný dodavatel v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci.

Pokud **jeden účastník podá více nabídek** (případně např. jednu samostatně a jednu společně s jinými), všechny takové nabídky budou vyřazeny a **účastníci vyloučeni**.

Zadavatel může připustit nebo požadovat **předložení variant nabídky**.

Pokud jsou varianty připuštěny nebo požadovány, uvede zadavatel v zadávací dokumentaci **minimální technické podmínky, které musí varianty splňovat**, a jednoznačné požadavky na jejich předložení.

Otevírání nabídek

Elektronická podoba

Otevřením nabídky v elektronické podobě se rozumí **zpřístupnění jejího obsahu zadavateli**. Nabídky v elektronické podobě otevírá zadavatel po uplynutí lhůty pro podání nabídek.

Zadavatel kontroluje při otevírání nabídek v elektronické podobě, **zda nabídka byla doručena ve stanovené lhůtě, zda je autentická a zda s datovou zprávou obsahující nabídku nebylo před jejím otevřením manipulováno.**

Žádost o objasnění nabídky

Zadavatel je oprávněn požadovat, aby účastník zadávacího řízení v přiměřené lhůtě **objasnil předložené údaje, doklady, vzorky nebo modely** nebo **doplnil další** nebo chybějící údaje, doklady, vzorky nebo modely.

Po uplynutí lhůty pro podání nabídek **nemůže být nabídka měněna.**

Nabídka může být **doplněna pouze na základě žádosti zadavatele o údaje, doklady, vzorky nebo modely, které nebudou hodnoceny podle kritérií hodnocení** (nepovažuje se za změnu nabídky).

Skutečnosti **rozhodné pro posouzení** splnění podmínek účasti **mohou nastat i po uplynutí** lhůty pro podání nabídek.

Za objasnění se považuje **i oprava položkového rozpočtu**, pokud **není dotčena celková nabídková cena** nebo jiné kritérium hodnocení nabídek.

Obecně nelze opravit / upravit parametry, které byly **předmětem hodnocení.**

Mimořádně nízká nabídková cena

Požadavky ze strany zadavatele

Zadavatel může v zadávací dokumentaci **stanovit předem cenu nebo náklady**, které bude považovat **za mimořádně nízkou nabídkovou cenu**.

Zadavatel **požádá účastníka** zadávacího řízení **o písemné zdůvodnění způsobu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny**.

V žádosti o zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny musí zadavatel požadovat, aby **účastník zadávacího řízení potvrdil**, že:

- a) při plnění veřejné zakázky **zajistí dodržování povinností** vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k předmětu veřejné zakázky, jakož i pracovněprávních předpisů a kolektivních smluv vztahujících se na zaměstnance, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a
- b) neobdržel neoprávněnou **veřejnou podporu**.

Mimořádně nízká nabídková cena

Obhajoba ze strany účastníka

Účastník může obhájit cenu zejména prostřednictvím:

- **ekonomických aspektů výrobního procesu**, služeb nebo konstrukčních metod použitých technických řešení,
- **výjimečně příznivých podmínek**, které má účastník zadávacího řízení k dispozici pro plnění veřejné zakázky,
- **originality** stavebních prací, dodávek nebo služeb.

Zadavatel posoudí objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny. Zadavatel účastníka zadávacího řízení **vyloučí vždy**, pokud v objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny účastník **nepotvrdí požadované skutečnosti**, resp. vyplývá z objasnění porušení jiných právních předpisů.

Výběr dodavatele

Zadavatel **je povinen vybrat** k uzavření smlouvy účastníka zadávacího řízení, jehož **nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější** podle výsledku hodnocení nabídek.

Pokud je v zadávacím řízení **jediný účastník** zadávacího řízení, může být zadavatelem vybrán **bez provedení hodnocení**.

Zadavatel odešle vybranému dodavateli výzvu k předložení:

- a) **originálů nebo ověřených kopií dokladů o jeho kvalifikaci**, pokud je již nemá k dispozici,
- b) **dokladů nebo vzorků**, jejichž předložení je podmínkou uzavření smlouvy.

Zadavatel **vyloučí účastníka** zadávacího řízení, který **nepředložil údaje, doklady nebo vzorky** nebo výsledek zkoušek vzorků neodpovídá zadávacím podmínkám.

Ukončení zadávacího řízení

Uzavření smlouvy / zrušení zadávacího řízení

Zadávací řízení je **ukončeno**:

- **uzavřením smlouvy**, rámcové dohody, zavedením dynamického nákupního systému,
- **zrušením**.

Před ukončením zadávacího řízení zadavatel může **zahájit zadávací řízení na veřejnou zakázku s obdobným předmětem** plnění pouze tehdy, pokud:

- to vyžadují provozní potřeby zadavatele,

a

- veřejná zakázka bude zadána pouze v nezbytně nutném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu.

Ukončení zadávacího řízení

Uzavření smlouvy

Po uplynutí lhůty zakazu uzavřít smlouvu (zejm. v případě přezkumu ze strany ÚOHS – 60 dní od zahájení řízení) jsou zadavatel a vybraný dodavatel **povinni bez zbytečného odkladu** uzavřít smlouvu.

V případě vyloučení vybraného dodavatele (nesplní podmínky pro uzavření smlouvy – viz dále), **může zadavatel vyzvat** k uzavření smlouvy **dalšího v pořadí** dle výsledku hodnocení nabídek.

Zadavatel odešle **oznámení o výsledku** zadávacího řízení k uveřejnění **do 30 dnů** od uzavření smlouvy, rámcové dohody nebo zavedení dynamického nákupního systému – viz dále.

Smlouva nebo rámcová dohoda **musí odpovídat zadávacím podmínkám a nabídce** vybraného dodavatele a musí být **uzavřena písemně**.

Ukončení zadávacího řízení

Uzavření smlouvy – fakultativní podmínky

Další možné podmínky pro uzavření smlouvy:

- a) předložení **dokladů nebo vzorků** vztahujících se k předmětu plnění veřejné zakázky nebo kvalifikaci dodavatele,
- b) úspěšný **výsledek zkoušek** vzorků,
- c) předložení dokladu prokazujícího schopnost dodavatele **zabezpečit ochranu utajovaných informací**, je-li to k plnění veřejné zakázky nezbytné,
- d) přijetí určité formy spolupráce mezi účastníky, kteří podali společnou nabídku, nebo
- e) bližší podmínky součinnosti před uzavřením smlouvy.

Ukončení zadávacího řízení

Zrušení zadávacího řízení

Zadavatel je oprávněn (povinen) zrušit zadávací řízení pouze v zákonem vymezených případech.

V případě jednacího řízení bez uveřejnění, pouze pokud účastníkům zadávacího řízení sdělí důvod zrušení zadávacího řízení.

Povinně zadavatel zruší vždy, pokud po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek v zadávacím řízení **není žádný účastník zadávacího řízení**.

Zadavatelé zadávající sektorové veřejné zakázky jsou oprávněni zrušit veřejnou zakázku i bez uvedení důvodu, pokud si tuto možnost předem vyhradili (§ 170).

Ukončení zadávacího řízení

Zrušení zadávacího řízení – fakultativní

- počet účastníků zadávacího řízení, kteří mohou být vyzváni k podání nabídky v užším řízení, předběžné nabídky v jednacím řízení s uveřejněním nebo řešení v řízení se soutěžním dialogem, **je nižší než minimální počet stanovený v zadávací dokumentaci**,
- zanikne účast v zadávacím řízení vybranému dodavateli po jeho vyloučení,
- **odpadly důvody** pro pokračování v zadávacím řízení v důsledku **podstatné změny okolností**, která nastala po zahájení zadávacího řízení a kterou zadavatel jednající s řádnou péčí nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil,
- v průběhu zadávacího řízení se vyskytly **důvody hodné zvláštního zřetele**, včetně důvodů ekonomických, pro které nelze po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval, **bez ohledu na to, zda tyto důvody zadavatel způsobil či nikoliv**,
- zadavatel **neobdržel dotaci**, z níž měla být veřejná zakázka zcela nebo částečně uhrazena,
- vybraný dodavatel v zadávacím řízení obsahujícím soutěž o návrh předložil nabídku pro zadavatele ekonomicky nepřijatelnou,
- se jedná o zadávací řízení, které zadavatel zahájil, i když **nebyl povinen**,
- je v zadávacím řízení **jediný účastník** zadávacího řízení.

Uveřejňování

Rozsah uveřejňovacích povinností po uzavření smlouvy

Písemná zpráva zadavatele – souhrn informací o zadávacím řízení (§ 217)

Oznámení o výsledku zadávacího řízení

Všechny **uzavřené smlouvy** vč. všech dodatků v hodnotě nad 500 000 Kč bez DPH

Dále:

- povinnost uveřejnit skutečně uhrazenou cenu, u dlouhodobých smluv vždy do 31. března za předcházející rok,
- oznámení o změně závazku (smlouvy) – podlimit na VVZ, nadlimit na ÚVEU.

Výjimka v případě, že je smlouva uveřejněna v tzv. registru smluv – problematické – viz lhůta dle ZZVZ (15 dní) a ZRS (30 dní) + povinnost uveřejnit skutečnou cenu (viz § 219).

Vyloučení účastníků

Obligatoční vs. fakultativní

Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení pouze z důvodů stanovených zákonem kdykoliv v průběhu zadávacího řízení.

Zadavatel **musí** vyloučit účastníka zadávacího řízení, který neprokázal složení požadované jistoty nebo nezajistil jistotu po celou dobu trvání zadávací lhůty.

Zadavatel **může** vyloučit účastníka zadávacího řízení, pokud údaje, doklady, vzorky nebo modely předložené účastníkem zadávacího řízení:

- nesplňují zadávací podmínky nebo je účastník zadávacího řízení ve stanovené lhůtě nedoložil,
- nebyly účastníkem zadávacího řízení objasněny nebo doplněny na základě žádosti, nebo
- neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohou mít vliv na posouzení podmínek účasti nebo na naplnění kritérií hodnocení.

Zadavatel **může** vyloučit účastníka zadávacího řízení, pokud nabídka účastníka zadávacího řízení **obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu**, která nebyla účastníkem zadávacího řízení zdůvodněna.

Vyloučení účastníků

Fakultativní

Zadavatel **může** vyloučit účastníka zadávacího řízení **pro nezpůsobilost, pokud prokáže**, že

- plnění by vedlo k nedodržování povinností vyplývajících z předpisů pracovního práva, živ. prostředí, kol. smlouvy, apod.,
- došlo ke **střetu zájmů** a jiné opatření k nápravě, kromě zrušení zadávacího řízení, není možné,
- došlo k narušení hospodářské soutěže **předchozí účastí účastníka zadávacího řízení při přípravě zadávacího řízení**, jiné opatření k nápravě není možné a účastník zadávacího řízení na výzvu zadavatele neprokázal, že k narušení hospodářské soutěže nedošlo,
- se účastník zadávacího řízení dopustil v posledních 3 letech od zahájení zadávacího řízení **závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem zadávané veřejné zakázky, nebo s jiným veřejným zadavatelem**, která vedla k vzniku škody, předčasnému ukončení smluvního vztahu nebo jiným srovnatelným sankcím.

Vyloučení účastníků

Fakultativní

Zadavatel **může** vyloučit účastníka zadávacího řízení:

- pro nezpůsobilost, pokud se účastník zadávacího řízení pokusil **neoprávněně ovlivnit rozhodnutí zadavatele** v zadávacím řízení nebo se neoprávněně **pokusil o získání neveřejných informací**, které by mu mohly zajistit neoprávněné výhody v zadávacím řízení, nebo
- pro nezpůsobilost, pokud se účastník zadávacího řízení dopustil v posledních 3 letech **závažného profesního pochybení**, které zpochybňuje jeho důvěryhodnost,
- pro nezpůsobilost, z důvodu „**bid rigging**“ v souvislosti se zadávanou veřejnou zakázkou,
- který je českou akciovou společností a **nemá vydány výlučně zaknihované akcie.**

Transparentnost dodavatelů

Vlastnická struktura dodavatelů

Právo vyloučit účastníka zadávacího řízení, který je českou akciovou společností nebo má právní formu obdobnou akciové společnosti a **nemá vydány výlučně zaknihované akcie.**

U zahraničních společností nutné doložit **čestné prohlášení** o vlastních akciích s podílem více než 10 %.

Od 1. ledna 2018 vznik **Evidence údajů o skutečných majitelích:**

- evidence údajů o skutečném majiteli právnické osoby zapsané do veřejného rejstříku a svěřeneckého fondu zapsaného do evidence svěřeneckých fondů,
- vedena v elektronické podobě rejstříkovým soudem,
- zjištěné údaje zadavatel uvede v dokumentaci o veřejné zakázce

Pokud **údaje z Evidence není možné zjistit**, vyzve zadavatel vybraného dodavatele k **předložení dokladů o vlastnické struktuře** dodavatele až po jeho skutečné majitele podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu – doklady: výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, seznam akcionářů, rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku, společenská smlouva, zakladatelská listina nebo stanovy.

+ Právo zadavatele požadovat údaje od účastníka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) ZZVZ

Změny uzavřených smluv

Podstatné změny

Zejména z důvodu ochrany hospodářské soutěže jsou změny závazků ze smluv na veřejnou zakázku obecně nežádoucí – zpětně narušují původní soutěž – „*kdyby druhý v pořadí věděl, že může např. dodat více / méně zboží anebo dříve / později, nabídl by jinou cenu*“.

Zákon zakazuje provádět podstatné změny smluv bez provedení nového zadávacího řízení s výslovným uvedením případů, kdy se změny za podstatné nepovažují.

Podstatné změny:

- **umožnění účasti jiných** dodavatelů nebo **ovlivnění výběru** dodavatele v původním zadávacím řízení, pokud by zadávací podmínky původního zadávacího řízení odpovídaly této změně,
- **změna ekonomické rovnováhy** závazku ze smlouvy ve prospěch vybraného dodavatele,
- **významné rozšíření** rozsahu plnění veřejné zakázky.

Změny uzavřených smluv

Vyhrazené změny závazku (nepodstatné změny) - § 100 ZZVZ

Zadavatel si může vyhradit **tři typy změn**

- i. změnu **rozsahu plnění, ceny, tech./obch.podmínek** (např. inflační doložka),
- ii. změnu **dodavatele** (včetně popisu způsobu změny, např. výměnu za dodavatele, který se umístil druhý v pořadí),
- iii. možnost použití jednacího řízení bez uveřejnění pro **zadání nových či opakovaných služeb** a stavebních prací do výše až 30 % předpokládané hodnoty veřejné zakázky (ceny realizace zakázky).

Výkladové obtíže, co vše si lze předem vyhradit.

Mechanismus změny závazku by měl být dostatečně určitý a neměl by podléhat bezbřehé dohodě smluvních stran (např. „strany se mohou dohodnout na změně rozsahu díla“ – příliš obecné, navíc předpokládá nezbytnou a zřejmě nepřípustnou dohodu stran).

Obtížné stanovení hodnoty vyhrazené změny ve vztahu k předpokládané hodnotě – např. u inflační / měnové / cenové doložky nelze odhadnout hodnotu změny.

Změny uzavřených smluv

Ostatní změny smluv (předem nevyhrazené) – § 222 ZZVZ

Změny „de minimis“: umožnění změn **bez dalších podmínek**, pokud nemění povahu veřejné zakázky a nepřekročí limity pro nadlimitní veřejnou zakázku a současně nepřekračují hodnotu **až 10 % u dodávek a služeb a 15 % u stavebních prací**.

Umožnění **nezbytných dodatečných** dodávek, služeb a stavebních prací do 50 % původní hodnoty závazku, pokud by změna dodavatele způsobila značné obtíže nebo výrazné zvýšení nákladů z ekonomických anebo technických důvodů s ohledem na požadavky na slučitelnost, interoperabilitu apod.

Umožnění **nepředvídaných změn závazků**, jejichž potřeba vznikla v důsledku okolností nepředvídatelných při vynaložení náležité péče, pokud nemění povahu původní zakázky a **hodnota změny** nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku v součtu.

Celkový cenový nárůst související se změnami dle výše uvedených dvou bodů při odečtení stavebních prací, služeb nebo dodávek, které nebyly s ohledem na tyto změny realizovány, nepřesáhne 30 % původní hodnoty závazku.

Zákon nově výslovně umožňuje záměny položek materiálů a prací u stavebních zakázek.

Společná ustanovení – výběr Ukončení smluv

Zadavatel může závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku **vypovědět nebo od ní odstoupit** v případě, že v jejím plnění **nelze pokračovat**, aniž by byla porušena pravidla uvedená v § 222.

Zadavatel může závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku vypovědět nebo od ní odstoupit, a to **bez zbytečného odkladu** poté, co zjistí, že smlouva neměla být uzavřena, neboť:

- vybraný dodavatel **měl být vyloučen** z účasti v zadávacím řízení,
- vybraný dodavatel před zadáním veřejné zakázky **předložil údaje, dokumenty, vzorky nebo modely, které neodpovídaly skutečnosti** a měly nebo mohly mít vliv na výběr dodavatele, nebo
- výběr dodavatele souvisí se závažným **porušením povinnosti členského státu** ve smyslu čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie, o kterém rozhodl Soudní dvůr Evropské unie.

Právo zadavatele ukončit závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku **podle jiných právních předpisů není dotčeno.**

Mobilní aplikace Deloitte CZ

Zpravodaje | Studie | Semináře | Novinky | Vídea

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Podrobný popis právní struktury společnosti Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jejích členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního a právního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poskytuje svým klientům vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkomplexnější podnikatelské výzvy. Přibližně 225 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala standardem nejvyšší kvality.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve středoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím více než 5 000 zaměstnanců ze 41 pracovišť v 17 zemích.